

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 2021

929/2021

Valtioneuvoston asetus

menettelyistä asiakkaan tuntemiseksi ja riskitekijöistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 3 luvun 8 §:n 2 momentin sekä 10 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Yksinkertaistettua tuntemismenettelyä koskevat tarkemmat säännökset

Ilmoitusvelvollinen voi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017), jäljempänä *rahanpesulaki*, 3 luvun 8 §:ssä tarkoitettua yksinkertaistettua menettelyä noudattaessaan sopeuttaa yksittäisiä tai kaikkia mainitun lain 3 luvun 2–4 ja 6 §:ssä tarkoitettuja asiakkaan tuntemistoimia niiden ajoituksen tai toistuvuuden sekä asiakkaan tuntemistietojen määrän ja lähteiden osalta. Toimia sopeutettaessa tulee ottaa huomioon mahdolliset valvontaviranomaisten rahanpesulain 9 luvun 6 §:n nojalla antamat määräykset.

Ilmoitusvelvollisen on kuitenkin rahanpesulain 3 luvun 8 §:ssä tarkoitettuun yksinkertaistettuun tuntemismenettelyyn sisältyviä toimia sopeuttaessaan varmistettava, että asiakkaan tuntemistoimet ovat riittävät suhteessa palveluun, uuteen ja jo olemassa olevaan tuotteeseen tai liiketoimeen, jakelukanavaan, teknologiaan, maantieteelliseen alueeseen tai asiakassuhteeseen liittyviin riskeihin sekä poikkeuksellisten tai epätavallisten liiketoimien havaitsemiseksi.

Ilmoitusvelvollinen voi rahanpesulain 3 luvun 8 §:ssä tarkoitettua yksinkertaistettua menettelyä noudattaessaan asettaa joidenkin tuntemistoimien osalta kynnsarvon, jonka ylittyessä se suorittaa asiakkaan tuntemistoimia tai seuraa liiketoimia. Kynnsarvon asettavan ilmoitusvelvollisen on varmistettava, että sen käyttämä menettely mahdollistaa kynnsarvon ylittymisen havaitsemisen ja että kynnsarvo on riittävän alhainen suhteessa riskeihin.

Ilmoitusvelvollinen voi soveltaa yksinkertaistettua menettelyä muissakin tilanteissa kuin tässä asetuksessa tarkoitetuissa tilanteissa, jos ilmoitusvelvollinen arvioi riskit vähäisiksi. Yksinkertaistettu tuntemismenettely ei vapauta ilmoitusvelvollista velvollisuudesta tehdä tuntemistoimia.

2 §

Tehostettua tuntemismenettelyä koskevat tarkemmat säännökset

Ilmoitusvelvollisen on rahanpesulain 3 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua tehostettua menettelyä noudattaessaan tehostettava yksittäisiä tai kaikkia mainitun lain 3 luvun 2–4 ja 6 §:ssä tarkoitettuja asiakkaan tuntemistoimia niiden ajoituksen tai toistuvuuden

sekä asiakkaan tuntemistietojen määrän ja lähteiden osalta. Toimia tehostettaessa tulee ottaa huomioon mahdolliset valvontaviranomaisten rahanpesulain 9 luvun 6 §:n nojalla antamat määräykset.

Ilmoitusvelvollisen on rahanpesulain 3 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua tehostettua menettelyä noudattaessaan päivitettävä asiakkaan tuntemistietoja tavallista tiheämmin ja tarvittaessa hankittava ylemmän johdon suostumus asiakassuhteen aloittamiselle tai jatkamiselle sekä toteutettava jatkuvan seurannan toimenpiteitä tavallista tiheämmin aikaväleihin asiakassuhteessa tapahtuvien muutosten ja tavanomaisesta poikkeavien liiketoimien havaitsemiseksi sekä asiakassuhteeseen liittyvien riskien hallitsemiseksi.

Ilmoitusvelvollisen on rahanpesulain 3 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua tehostettua menettelyä noudattaessaan varmistettava asiakkaan antamat tuntemistiedot yhdestä tai useammasta ilmoitusvelvollisen luotettavaksi arvioimasta lähteestä. Jos se on tuntemismenettelyn toteuttamiseksi tarpeen, ilmoitusvelvollisen on hankittava:

- 1) varojen alkuperää koskevia tietoja;
- 2) tiedot liiketoimeen liittyvien varojen määränpäästä;
- 3) tiedot asiakkaan tosiasiallisen edunsaajan harjoittamasta liiketoiminnasta;
- 4) muut tarpeelliset tiedot.

3 §

Varainsiirtoihin liittyviin tuntemistoimiin sovellettava asetus

Varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja asetuksen (EY) N:o 1781/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/847 soveltamisalaan kuuluvien ilmoitusvelvollisten on noudatettava yksinkertaistettua tuntemismenettelyä noudattaessaan, mitä mainitussa asetuksessa säädetään tuntemistoimien tekemisestä.

4 §

Vähäisen riskin vakuutus tuotteet

Vakuutus tuotteita tai -palveluita, joihin voi liittyä vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ovat:

- 1) henkivakuutus sopimus ja muu vapaaehtoinen vakuutus, jossa vakuutusmaksu on vähäinen, pois lukien säästöhenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset;
- 2) lakisääteinen vahinkovakuutus;
- 3) sosiaaliturvaan kuuluva lakisääteinen työttömyysvakuutus ja aikuiskoulutus etuus;
- 4) sosiaaliturvaan kuuluva lakisääteinen työeläkevakuutus, yrittäjän eläkevakuutus sekä työtapaturma- ja ammattitautivakuutus sekä muut eläkevakuutus sopimus järjestelyt,
- 5) eläke-etuuksia työntekijöille tarjoavat eläke-, eläkkeellesiirtymis- tai vastaavat järjestelyt, joiden maksut vähennetään palkasta ja joiden säännöt eivät salli sitä, että jäsen siirtää saamansa etuudet toiselle;
- 6) muut 1–5 kohdassa tarkoitettuja sopimuksia ja järjestelyitä vastaavat vakuutus sopimukset ja järjestelyt.

Yksinkertaistettua tuntemismenettelyä ei kuitenkaan saa noudattaa, jos vakuutus sopimukseen liittyy takaisinosto-oikeus tai jos vakuutus sopimusta voidaan käyttää lainan vakuutena.

5 §

Vähäisen riskin rahoitus tuotteet ja -palvelut

Rahoitus tuotteita ja -palveluita, joihin voi liittyä vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ovat sellaiset leasing- tai osamaksurahoitus sopimukset joilla rahoite-

taan aineellista ja aineetonta omaisuutta, joissa kohde-etuuden laillinen tai tosiasiallinen omistajuus säilyy rahoituksen myöntäjällä vähintään sopimuksen keston ajan ja jotka täyttävät seuraavat edellytykset:

1) rahoitussopimuksen enimmäismäärä on 15 000 euroa ja sopimus perustuu rahoituksen myöntäjän ja asiakkaan väliseen kirjalliseen sopimukseen; jos asiakkaan rahoituksen myöntäjälle maksamien leasingvuokrien tai osamaksuerien keskimääräinen vuosittainen määrä ei ylitä 15 000 euroa, voidaan vaihtoehtoisesti käyttää enimmäismäärää, joka saadaan kertomalla vuosittainen leasingvuokrien tai osamaksuerien määrä sopimuksen kestolla;

2) rahoitussopimukseen perustuvat maksut suoritetaan käyttäen asiakkaan tiliä rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 soveltamisalaan kuuluvassa luottolaitoksessa tai sellaisessa kolmannessa maassa sijaitsevassa luottolaitoksessa, jossa on säädetty mainitun direktiivin vaatimuksia vastaavista vaatimuksista;

3) kyseessä oleva sopimus tai siihen liittyvät liiketoimet eivät ole anonyymejä, asiakassuhdetta voidaan seurata rahanpesulain 3 luvun 4 §:n 2 momentin mukaisesti ja mainitun pykälän 3 momentissa säädetyn huomionkiinnittämismäärällisyyden toteutuminen ei vaaranna;

4) rahoitussopimukseen perustuvia etuja ei voida realisoida kolmannen hyväksi.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi rahoitustuotteita ja -palveluita, joihin voi liittyä vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ovat:

1) rahoitustuote tai -palvelu, jolla tuotetaan asianmukaisesti määriteltyjä ja rajattuja palveluja tietyn tyyppisille asiakkaille ja jonka yhteydessä tavoitteena on parantaa saataavuutta taloudellisen osallistavuuden lähtökohdista;

2) tuote, jonka osalta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä hallitaan asettamalla rajat rahakortille tai edellyttämällä omistajuutta koskevaa avoimuutta tai muulla vastaavalla tavalla.

6 §

Tuotteeseen, palveluun tai toimitustapaan liittyvät tavanomaista suuremmat riskitekijät

Tuotteeseen, palveluun ja toimitustapaan voi liittyä tavanomaista suurempi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski silloin, kun se vaikeuttaa asiakkaan tunnistamista ja tuntemista, henkilöllisyyden todentamista tai tosiasiallisen edunsaajan tunnistamista.

Tuotteita, palveluita ja toimitustapoja, joihin voi liittyä tavanomaista suurempi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski, ovat:

1) yksityispankkipalvelut;

2) tuotteet, jotka saattavat vaikeuttaa asiakkaan tai tosiasiallisen edunsaajan tunnistamista;

3) ilman henkilökohtaista läsnäoloa hoidetut tuotteet, palvelut tai toimitustavat, joihin ei liity (EU) 910/2014 sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa tarkoitettuja sähköisen tunnistamisen menetelmiä tai niihin liittyviä luottamuspalveluja taikka muita vastaavia suojatoimia;

4) tuote, palvelu tai toimitustapa, joka liittyy kolmannelta osapuolelta saatuaan maksuun, jos kolmas osapuoli on tuntematon tai kolmannella osapuolella ei ole ilmeistä yhteyttä liiketoimeen;

5) uudet tuotteet, uusi toimitustapa ja tuotteet, joissa käytetään uutta tai kehityksessä olevaa teknologiaa;

6) muut 1–5 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, palveluita ja toimitustapoja vastaavat tuotteet, palvelut ja toimitustavat.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoitusvelvollisen on arvioitava riskejä ennen tuotteen, palvelun tai toimitustavan käyttöönottoa ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

7 §

Asiakkaaseen liittyvät vähäiset riskitekijät

Asiakkaaseen voi liittyä vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, jos:

- 1) asiakas on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva yhtiö;
- 2) asiakas on julkisyhteisö tai julkinen yritys;
- 3) asiakkaan asuin- tai kotipaikkana on 10 §:ssä tarkoitettu maantieteellinen vähäisemmän riskin alue.

8 §

Asiakkaaseen liittyvät tavanomaista suuremmat riskitekijät

Asiakkaaseen voi liittyä tavanomaista suurempi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, jos:

- 1) liiketoimi toteutetaan epätavallisissa olosuhteissa;
- 2) asiakkaan asuinpaikka tai kotipaikka on 11 §:ssä tarkoitettu maa;
- 3) henkilökohtaisten varojen hallintaan käytetään oikeushenkilöä tai oikeudellisia järjestelyjä;
- 4) yrityksessä on hallintarekisteröinnin hoitaja tai sen osakkeet on laskettu liikkeeseen haltijaosakkeina;
- 5) tuotteet ja liiketoimet saattavat vaikeuttaa asiakkaan tai tosiasiallisen edunsaajan tunnistamista;
- 6) yritystoiminnassa käytetään paljon käteissuorituksia;
- 7) liiketoimi toteutetaan huomattavana käteissuorituksena; tai
- 8) yrityksen omistussuhteet vaikuttavat epätavallisilta tai liian monimutkaisilta verrattuna yrityksen liiketoiminnan luonteeseen.

9 §

Vähäisen riskin rahapelipalvelut

Vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski voi liittyä arpajaislain (1047/2001) 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin raha-arpajaisiin ja mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin veikkauspeleihin sekä arpajaisista annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 1966:10) 1 §:ssä tarkoitettuihin rahapeleihin, joissa voi arpomisella voittaa rahaa tai rahapeleihin, joissa pelaajalla on mahdollisuus osallistua urheilu- tai muun kilpailun, myös hevoskilpailun tapahtumia tai tuloksia koskevien arvausten taikka numeroiden, merkkien tai muiden tunnusten arpomisen perusteella voittojen jakoon.

Yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä ei saa kuitenkaan noudattaa, jos kysymyksessä on rahapeli, jonka tulos määräytyy urheilu-, hevos- tai muun kilpailun tuloksen tai tapahtuman perusteella, tai sähköisesti välitettävä rahapeli.

10 §

Maantieteelliset vähäiset riskitekijät

Asiakkaan, tuotteen tai palvelun maantieteelliseen sijaintiin liittyviä riskitekijöitä, joihin voi liittyä vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ovat:

- 1) sijainti Euroopan unionin jäsenvaltiossa;
- 2) sijainti kolmannessa maassa, jossa on käytössä toimivia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan tarkoitettuja järjestelmiä;
- 3) sijainti kolmannessa maassa, joissa luotettavien lähteiden mukaan on vain vähän lahjontaa tai muuta rikollista toimintaa;
- 4) sijainti kolmannessa maassa, joissa keskinäisten arviointikertomusten, yksityiskohhtaisten arviointikertomusten tai julkaistujen seurantakertomusten taikka muiden vastaavien luotettavien lähteiden mukaan on tarkistettujen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaan keskittyvän toimintaryhmän Financial Action Task Force (FATF) suositusten mukaiset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat vaatimukset ja jotka tosiasiallisesti soveltavat kyseisiä vaatimuksia.

11 §

Maantieteelliset tavanomaista suuremmat riskitekijät

Asiakkaan, tuotteen tai palvelun maantieteelliseen sijaintiin liittyviä riskitekijöitä, joihin voi liittyä tavanomaista suurempi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ovat:

- 1) sijainti kolmannessa maassa, jossa keskinäisten arviointikertomusten, yksityiskohhtaisten arviointikertomusten tai julkaistujen seurantakertomusten taikka muiden vastaavien luotettavien lähteiden mukaan ei ole tehokkaita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmiä;
- 2) sijainti kolmannessa maassa, jossa luotettavien lähteiden mukaan on huomattavasti lahjontaa tai muuta rikollista toimintaa;
- 3) sijainti kolmannessa maassa, johon kohdistuu Euroopan unionin tai Yhdistyneiden kansakuntien määräämiä pakotteita, vienti- tai tuontikieltoja taikka vastaavia toimenpiteitä; tai
- 4) sijainti kolmannessa maassa, joka rahoittaa tai tukee terroritoimintaa tai jossa toimii tunnettuja terroristijärjestöjä.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022.

Helsingissä 11.11.2021

Sisäministeri Maria Ohisalo

Johtava asiantuntija Elina Rantakokko